

EUROPEJSKI MANIFEST FILANTROPII

Środki prywatne dla dobra publicznego

4 kluczowe rekomendacje niezbędne do powstania
jednolitego rynku dla filantropii

1 Uwzględnienie
filantropii
w **USTAWO-
DAWSTWIE**

2 **UDOGODNIENIA**
dla filantropii
TRANSGRANICZNEJ

3 **ULATWIENIA**
dla filantropii
i jej **OCHRONA**

4 **WSPÓŁPRACA**
UE i organizacji
filantropijnych

„Europejski Manifest filantropii” to skierowany do europejskich polityków apel o stworzenie jednolitego rynku dla filantropii (ang. „**Single Market for Philanthropy**„) poprzez:

- wyraźniejsze podkreślenie roli filantropii w aktach prawnych Unii Europejskiej oraz w prawie poszczególnych państw członkowskich;
- wspieranie filantropii transgranicznej w Unii Europejskiej;
- zmniejszenie obecnych barier dla darczyńców i fundacji przeznaczających środki prywatne na rzecz dobra publicznego.

W Europie działa ponad 148 tysięcy organizacji filantropijnych – darczyńców i fundacji, którzy łącznie na działalność dobroczynną przeznaczają rocznie prawie 60 miliardów euro. Oprócz finansowania działań i inwestycji społecznych, organizacje te stanowią wyjątkowe źródło wiedzy o problemach i ich możliwych rozwiązaniach. Co równie ważne mają trwałe relacje z odbiorcami swoich działań, w tym z innymi organizacjami społecznymi, którym przyznają granty oraz z obywatelami Unii Europejskiej. Zasoby finansowe, merytoryczne i zaufanie obywateli mogą być lepiej wykorzystywane dla dobra wspólnego, jeżeli stworzy się dla filantropii odpowiednie ramy i warunki.

CO

Filantropia oraz organizacje filantropijne to kluczowy element demokratycznego i pluralistycznego społeczeństwa. Coraz więcej obywateli chce działać na rzecz dobra wspólnego, uczestniczyć w rozwiązywaniu problemów społecznych, realizować się poprzez działanie na rzecz innych i współpracę z tymi, którzy podzielają ich ideały. Często są to ideały, które zrodziły się z niezgody na niesprawiedliwość, z troski o tych, którzy potrzebują pomocy, z pasji i kreatywności, czy wreszcie z poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne i za dziedzictwo kulturowe.

DLACZEGO

Darczyńcy indywidualni i organizacje filantropijne wspierają prywatnymi środkami działania, z których wszyscy korzystamy m.in. w dziedzinie edukacji, zdrowia, nauki, pomocy rozwojowej, ochrony środowiska, kultury czy walki z ubóstwem. Filantropia zastępuje na uznanie i konsekwentne wsparcie, także ze strony rządów i polityków. Zwłaszcza dziś zaangażowanie obywatelskie i wzajemna troska są ważniejsze niż kiedykolwiek ze względu na poważne wyzwania dla demokracji w wielu częściach Europy. Zarówno społeczeństwo obywatelskie, jak i filantropia, grają kluczową rolę w obronie i upowszechnianiu wartości takich jak poszanowanie ludzkiej godności, prawa człowieka i zasady prawa, opisanych w Artykule 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

JAK

Filantropia potrzebuje regulacji prawnych i polityk publicznych, które pozwolą na pełne wykorzystanie jej potencjału. Niestety, sytuacja polityczna na świecie oraz niektóre rozwiązania prawne stanowią coraz większe wyzwanie dla podmiotów zaangażowanych w działalność dobroczynną.

Polityki publiczne na poziomie krajów członkowskich i Unii Europejskiej powinny być zgodne z prawem unijnym i z unijnymi wartościami. Organizacje filantropijne powinny korzystać z pełni swobód związanych z jednolitym rynkiem tak jak przedsiębiorstwa. Dotyczy to m.in. prawa do uznania osobowości prawnej w innych krajach UE, prawa do zmiany miejsca siedziby, transgranicznych fuzji, swobody przepływu środków przeznaczonych na cele społeczne w UE, zasady niedyskryminacji podatkowej podmiotów zagranicznych. Brakuje również racjonalnych regulacji dotyczących przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy. Analiza opracowana przez nas w styczniu 2018 roku na temat otoczenia prawnego działalności filantropijnej¹ rekomenduje konkretne kierunki rozwoju regulacji prawnych, które przedstawiamy poniżej.

¹ Breen, Oonagh B., "Enlarging the Space for European Philanthropy", EFC and DAFNE, 2018. [<http://efc.issuelab.org/resource/enlarging-the-space-for-european-philanthropy.html>]

4 kluczowe rekomendacje niezbędne do powstania jednolitego rynku dla filantropii (ang. „Single Market for Philanthropy”)

1 Uwzględnienie filantropii w USTAWODAWSTWIE

- Traktaty unijne oraz Kartę Praw Podstawowych UE zdecydowanie powinno się stosować do darczyńców i wszelkiego typu fundacji, tym samym umożliwiając im pełne wykorzystanie swojego potencjału dla rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego.
- Politycy powinni występować w obronie sektora organizacji filantropijnych i aktywnie je wspierać np. poprzez ustanowienie Europejskiego Roku Filantropii.

2 UDOGODNIENIA dla filantropii TRANSGRANICZNEJ

- Istotą jednolitego rynku dla filantropii jest uznanie, że kapitał przeznaczony na działania społeczne powinien podlegać zasadzie swobody przepływu kapitału w Europie oraz zasadzie niedyskryminacji.
- Wszelkie restrykcje w zakresie korzystania z zagranicznego finansowania są niezgodne z prawem europejskim a w krajach, w których obowiązują, powinny zostać zniesione.
- Politycy powinni zapewnić organizacjom filantropijnym bezpieczne kanały dla przepływu środków w ramach Unii Europejskiej i poza nią.
- Jednolity rynek dla filantropii to także jednolite kryteria dotyczące uznawania osobowości prawnej podmiotów z innych krajów członkowskich, umożliwienie transgranicznych fuzji oraz prawo zmiany miejsca siedziby organizacji filantropijnych w ramach Unii.
- Politycy powinni także rozważyć powstanie nowej formy prawnej w prawie europejskim dla organizacji filantropijnych działających w UE.

3

UŁATWIENIA dla działalności filantropijnej i jej OCHRONA

- Efektywność europejskiej filantropii wzrosłaby, gdyby organizacje filantropijne mogły działać w otoczeniu prawnym dopasowanym do ich potrzeb i specyfiki. Prawo i polityki publiczne państw członkowskich oraz UE powinny sprzyjać rozwojowi filantropii.
- Komisja Europejska oraz Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) powinny prowadzić stały monitoring zgodności krajowych regulacji z prawami podstawowymi i europejskimi wartościami zawartymi w unijnych traktatach.
- W przypadku naruszeń Traktatu i Karty Praw Podstawowych UE Komisja Europejska powinna konsekwentnie wszczynać postępowania.
- Regulacje dotyczące przeciwdziałania unikaniu opodatkowania, praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu powinny być proporcjonalne do problemów i nie powinny nakładać bezpodstawnych ograniczeń i restrykcji na zgodną z prawem działalność dla dobra publicznego.
- Trzeci sektor powinien mieć pełny dostęp do usług finansowych, aby działać sprawnie i realizować międzynarodowe transakcje w sposób bezpieczny.
- Zwracamy uwagę również na potrzebę sprawiedliwszego rozwiązania dotyczące podatku VAT dla organizacji filantropijnych.

4

WSPÓŁPRACA UNII EUROPEJSKIEJ i organizacji filantropijnych

- wspólne inwestycje i wspólne udzielanie grantów dla dobra wspólnego i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.
- Unia Europejska powinna wzmacniać znaczenie zasobów prywatnych dla dobra publicznego tworząc odpowiednie instrumenty finansowe, które popularyzowałyby wspólną działalność grantodawczą i inwestycje w sferę społeczną.
- Ponadto postulujemy, aby Unijny Fundusz Sprawiedliwości, Praw i Wartości dopełniał i wspierał działalność filantropijną w społeczeństwach obywatelskich Europy, zwłaszcza w dobie kryzysu demokratycznych wartości.
- Wieloletnie ramy finansowe UE powinny zapewnić dostępność odpowiednich zasobów dla organizacji społecznych, aby mogły rozwijać średnio i długookresowe plany wspierania praw podstawowych, praworządności i demokracji (aby nie tylko prowadziły działania ograniczone w czasie i w ramach poszczególnych projektów) oraz aby mogły pełnić rolę watchdogów i reagować na zagrożenia dla społeczeństwa obywatelskiego w Europie.

„Philanthropy Advocacy” to wspólne przedsięwzięcie DAFNE i EFC polegające na monitorowaniu zmian prawnych, opracowywaniu analiz i włączaniu się w proces tworzenia prawa i polityk. Celem tych działań jest kształtowanie środowiska prawnego przyjaznego dla organizacji filantropijnych, w tym podejmowanie starań na rzecz realizacji postulatów opisanych w naszym manifeście.

Więcej informacji na ten temat na stronie www.philanthropyadvocacy.eu

Europejska Sieć Darczyńców i Fundacji (DAFNE – Donors and Foundations Networks in Europe)

DAFNE to największa w Europie sieć związków darczyńców i fundacji. Organizacje członkowskie należące do DAFNE skupiają łącznie ok. 10 000 organizacji z 27 krajów UE. DAFNE reprezentuje europejską filantropię. Wspiera dialog i współpracę między organizacjami oraz stanowi platformę do dzielenia się wiedzą i doświadczeniami.

KONTAKT

Max von Abendroth, dyrektor wykonawczy
max.abendroth@dafne-online.eu
+32 494 50 51 79
www.dafne-online.eu

Europejskie Centrum Fundacji (EFC – the European Foundation Centre)

Europejskie Centrum Fundacji (EFC) to platforma dla zinstytucjonalizowanej filantropii skoncentrowanej na Europie, ale postrzeganej w szerszym, globalnym kontekście. To sieć fundacji i organizacji filantropijnych, które wspierają rozwój i promocję zinstytucjonalizowanej filantropii w Europie i na świecie. EFC popularyzuje wartość filantropii dla społeczeństwa współtworząc środowisko, w którym działalność dobroczynna może naprawdę rozkwiąć. To przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń działaczy, dzięki której organizacje filantropijne mogą wzmocnić swój wpływ na społeczeństwo.

KONTAKT

Gerry Salole, dyrektor generalny
gsalole@efc.be
+32 2 512 8938
www.efc.be